

Zadeva: Zapisnik 86. redne seje Programskega sveta Sinteze in Nacionalnega sveta za spremembo volilnega sistema (NSVS)

Seja je potekala v torek, 1. aprila 2025 preko elektronskih medijev med 17 in 18.30 uro po naslednjem dnevnem redu:

1. Razprava o akcijskem načrtu projekta za ustanovitev pokrajin;
2. Tekoče informacije;
3. Razno.

Ad 1) Akcijski načrt za ustanovitev pokrajin:

Razprava je potrdila, da je akcijski načrt za izvedbo projekta »Pokrajine«, ki ga je pripravila mariborska skupina, izjemno kvaliteten in obsežen. Njegova realizacija bo (bi) zahtevala sodelovanje večjega števila strokovnjakov in aktualnih političnih odločevalcev, ki jih v takem obsegu najlaže organizira velika politična stranka. Delo zahteva kontinuiteto skozi daljše obdobje, predvidena pa so tudi potrebna sredstva. Idealen potek dogajanja bi torej bil, da na realizaciji tega načrta še naprej deluje okrepljena delovna skupina, katere etapni cilj je, da v določeni točki aktivnosti prevzame politična stranka oz. vlada. Ker takega razpleta v času do volitev realno ni mogoče pričakovati, bo delo te razširjene strokovne skupine v času do naslednjih volitev usmerjeno predvsem v seznanitev javnosti z načrtom, s formiranjem javnega mnenja, da je ustanovitev pokrajin nujna za uspešnejši razvoj Slovenije ter z opozarjanjem volivcev pred naslednjimi volitvami, aj ne volijo kandidate strank, ki ustanovitvi pokrajin nasprotujejo. Eden od ciljev tega obdobja mora biti prizadevanje, da bi se projekt ustanavljanja pokrajin pojavil kot ena primarnih nalog v programih novih političnih strank, ki nastajajo, ter v agendi nalog nove vladne koalicije (v koalicijski pogodbi).

Mariborska skupina bo do naslednje seje pripravila predlog jedra take delovne skupine, ki se bo s potekom projekta dopolnjevala, ter nekaj osnovnim nalog za naslednje obdobje (npr. kontaktiranje županov in njihovih združenj, kontaktiranje posameznih politikov, itd.).

Hkrati bomo pripravili ponoven dopis predsednikom političnih strank in vodjem poslanskih skupin in jih pozvali, da prevzamejo odgovornost do tega projekta ter sprožijo priprave za njegovo realizacijo.

Obenem bomo, ker bo poteklo 30 dni od prvega poziva Predsednicama in Predsednikoma, s posebnim dopisom seznanili slovensko javnost o naši oceni stanja, kot smo napovedali.

Ad 2) Tekoče:

Razgovor o nastali politični situaciji v zvezi z uresničevanjem rezultatov referendumu o spremembi volilnega sistema je oblikoval skoraj enotno stališče, da med političnimi strankami praktično ni čutiti nobene pripravljenosti za razpravo o spremembah volilnega sistema. Vodstva strank se že mrzlično ukvarjajo z oceno, kateri volilni okraji so jim najbolj naklonjeni in v katere bodo poslali kandidirat člane svojih ožjih vodstev. Ker situacijo razmeroma dobro poznajo, posamezne okraje po bodo še dodatno obdelovali (delitev sredstev iz raznih razpisov, npr.), je mogoče že danes z gotovostjo napovedati, kje bodo kandidirali člani vodstev manjših strank (npr. tistih, s 4 - 6 sedeži v DZ). In seveda bodo tudi izvoljeni, če bodo njihove stranke dobile potrebne 4 % glasov, kar predstavlja nekako 25 – 40.000 glasov volivk in volivcev, kar ne bi smelo biti preveč težko. Ali pa vendarle, če bomo uspeli volivce in volivke bolje seznaniti, kakšen je odnos teh strank do demokratizacije volilnega sistema ali do ustanavljanja pokrajin?

Dogovorjeno je bilo, da poskušamo še pred poletjem ali najkasneje v začetku jeseni organizirati strokovni posvet o kombiniranem volilnem sistemu z naslednjimi poudarki:

- odpreti širšo javno razpravo o kombiniranemu volilnemu sistemu;
- pritegniti strokovnjake k nadaljnji opredelitvi posameznosti tega sistema, ki ustrezajo našim razmeram (uvedba domicila, npr.);
- preveriti, katere stranke in posamezniki kažejo afiniteto za pripravo nekaterih sprememb sedanjega sistema (npr. sistema obračunavanja rezultatov volitev, ki danes močno izkrivlja dejansko razmerje oddanih glasov),
- itd.

Izhodišče za razpravo o tem predlogu do naslednje seje pripravita C. Ribičič in E. M. Pintar

Ad 3) Razno:

V okviru te točke je E. M. Pintar seznanil prisotne, da je PSCN sprejel svoje 8. Poročilo vladi o poteku projekta 2TDK. Poročilo je že poslano vladi, PSCN čaka na njen odziv, saj je ocena poteka projekta zelo kritična. Sledila bo tiskovna konferenca predstavnikov PSCN, na kateri bo podrobneje obrazloženo, zakaj je projekt ocenjen »z zadržkom«. Ocenil je, da bo Poročilo v naslednjem tednu objavljeno in dostopno javnosti takrat bo posredovano tudi članom in sodelavcem SINTEZE-KCD.

Osnutek zapisnika pripravil E. M. Pintar